

До Научното жури по
процедурата за професор по
Административно право и
административен процес в
Центъра по юридически науки
към Бургаския свободен
университет

РЕЦЕНЗИЯ

по конкурс за заемане на академична длъжност „професор“, обявен за нуждите на Центъра по юридически науки към Бургаския свободен университет(ДВ бр. 30 от 03.04.2018 г.) по научната специалност Административно право и административен процес, област на висше образование Социални, стопански и правни науки (3.), професионално направление Право (3.6.)

С кандидат доц. д-р Мария Нейкова Кънева

Рецензент проф. д-р Пламен Киров

Уважаеми членове на Научното жури,

Със Заповед № ЛС-164/01.06.2018 г. на Ректора на Бургаския свободен университет съм назначен за член на Научното жури по конкурса за „професор“ по Административно право и административен процес за нуждите на Центъра по юридически науки към Бургаския свободен университет. На първото заседание на Научното жури, проведено на 14 юли 2018 г. ми е възложено да изготвя рецензия.

Единствен кандидат в конкурса за професор е доц. д-р Мария Нейкова Кънева. Тя е дългогодишен преподавател в Центъра по юридически науки към Бургаския свободен университет.

Съгласно изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България и правилника за неговото прилагане, кандидатът е приложил пълен набор от документи за участие в конкурса. При обявяването на същия са спазени всички нормативни изисквания.

Мария Нейкова се дипломира в Юридическия факултет на Бургаския свободен университет през 2001 г. като магистър по специалност „право“. Впоследствие специализира Международно публично право в Софийския университет “Св. Климент Охридски“, като наред с това има и редица други специализации в международни институции и чуждестранни организации(Световна банка, Висша административна школа в Рим, Национална школа по администрация в Париж и др). През 2009 г. придобива образователна и научна степен „доктор“ по национална сигурност във Военната академия “Георги Стойков Раковски“. От 2014 г. заема академична длъжност „доцент“ по научна специалност „Административно право“ в Центъра по юридически науки на Бургаския свободен университет.

Професионалният ѝ юридически стаж е свързан със заемането на различни експертни и ръководни длъжности в административни структури - Регионалната здравноосигурителна каса Стара Загора (2000-2001 г); Областен управител на Старозагорска област (2001-2009 г); Заместник-декан на Центъра по юридически науки на Бургаския свободен университет (2014-2018г), а през март 2018г. е избрана за Декан на същия център.

В Центъра по юридически науки към Бургаския свободен университет доц. д-р Мария Нейкова води курсове на студенти, обучаващи се в специалностите „Право“, „Администрация и управление на системата на националната сигурност“ и „Публична администрация“. В периода от 2010 г. до момента осъществява научно ръководство и изготвя рецензии на дипломни работи по специалностите „Администрация и управление на системата на националната сигурност“, „Публична администрация“ – степен „магистър“.

От 2010 г. доц. д-р Мария Нейкова преподава и в Университета по библиотекознание и информационни технологии. Тя води основните лекционни курсове по дисциплините „Административно право“, „Правни аспекти на националната сигурност“, „Национална сигурност в условията на кризи и въоръжен конфликт“, „Опазване на културно-историческото наследство при военно-политическа криза и военни конфликти“.

Доц. д-р Мария Нейкова е научен ръководител на осем успешно защитени докторантури. В момента ръководи трима докторанти, които са в процес на разработване на дисертационни трудове за придобиване на образователна и научна степен „доктор“. Включвана е в състава на държавни изпитни комисии по „Публичноправни науки“ за придобиване на образователна и квалификационна степен магистър по специалността „Право“.

Доц. д-р Нейкова членува в редица авторитетни международни и национални професионални организации и асоциации, а именно: Съюза на

учените в България, Асоциацията на завършилите колежа по отбраната на НАТО, Българската асоциация по криминология и др.

Мария Нейкова е сериозен и задълбочен автор с интереси в сферата на малко изследвани научни области като: правни аспекти на опазване на културно-историческото наследство, децентрализацията в административното управление, административното обслужване, националната сигурност в условията на кризи и въоръжен конфликт. Тя участва в настоящия конкурс със солидна по качество и количество научна продукция от 30 научни публикации: монография, учебник, учебни помагала, студии и научни статии и доклади, разработени и публикувани след заемане на длъжността „доцент“. Четиринадесет от тях са представени за рецензиране. Всички те са публикувани в утвърдени юридически издателства и специализирани списания с висок импакт фактор, включително и в чужбина. Представените трудове не преповтарят тези за придобиване на научна степен „доктор“, както и за заемане на академичната длъжност „доцент“.

От приложената справка е видно, че публикациите на доц. д-р Мария Нейкова са цитирани от множество авторитетни изследователи в областта на правото. Посочени са общо седемдесет и девет цитирания.

В конкурса е представен самостоятелен монографичен труд на тема: „Административноправни аспекти на опазването на недвижимото културно-историческо наследство“. Монографията предлага цялостна концепция и функционален анализ на секторната политика и институциите в областта на недвижимото културно наследство. Методът за правен анализ на документи е използван за първи път в областта на недвижимото културно наследство у нас.

В труда са анализирани най-важните аспекти на действащото законодателство и са направени изводи по проблемните области. Акцентирано е върху липсата на взаимодействие още на нормативно ниво при опазването и управлението на недвижимото културно наследство

между отделните институции и министерства. След обстоен анализ на разпределението на правомощията на държавните органи от една страна и на правата и задълженията на частните собственици от друга, във връзка с управление на недвижимото културно наследство е направена оценка на ефективността на функциониране на съществуващата система.

Значението на представения труд се обуславя от неговия предмет на изследване. Актуалният характер и значимостта на избраната от автора тема е безспорен. Нуждата от такова изследване се предпоставя от липсата на цялостно теоретично разработване на проблематиката на правната регламентация на разпределението на правомощията между различните нива на държавно управление и собствениците на недвижимо културно наследство. Значимостта му се определя както от необходимостта от задълбочено изследване на правната регламентация, така и от обобщаване на практиката и реализиране на конкретни действия в посока преодоляване на прекомерната тежест върху собствениците, притежаващи обект със статут на недвижимо културно наследство.

Научната новост на труда е очевидна. Обхванато е цялото многообразие от проблеми, свързани с получаване на статут на недвижима културна ценност; реставрация на къща – недвижима културна ценност; експониране и социализиране на такава къща; подпомагане на собствениците на недвижими културни ценности при съдебни процеси и други административни процедури. Предложени са промени в редица нормативни актове с оглед осигуряване мерки за устойчиво съхраняване и използване на националното недвижимо културно наследство. Разработени са инструменти за подобряване на предоставяните от Министерството на културата и Националния институт за недвижимо културно наследство административни услуги, свързани с консервацията и реставрацията на тези обекти. Авторът предлага нов модел за подобряване на взаимодействието и координацията между институциите в областта на управлението на недвижимото културно наследство.

Разработването на представената тема осигурява запълване на съществуващия вакуум в теоретично и практическо отношение. Авторът проявява самостоятелен подход към изследваната проблематика и демонстрира умения солидно да аргументира своите тези. Научният апарат е богат, а цитирането е точно и добросъвестно.

Представената научна продукция на Мария Нейкова разкрива редица ценни научни приноси, които определено имат характер на ново, оригинално научно изследване, базирано на професионален опит и висок теоретичен капацитет на кандидата. Трудът показва способността ѝ да конструира и представя съвременни модели за оптимизиране на процеса на управление на дейности свързани със закрила на недвижимите културни ценности.

Анализът на публикациите на кандидата показва, че централно място в тях заемат въпроси свързани с правната уредба и дейността на държавните органи в сферата на административната реформа, националната сигурност и опазването на културно-историческото наследство. Различни аспекти на изследваната проблематика са публикувани в престижни международни издания и са представени на международни научни форуми, в които кандидатът е взел участие.

Представените от кандидата научни трудове се отличават със следните особености: те се отнасят до неизследвани или слабо изследвани проблеми на правото; обхващат теми с важно теоретико-приложно значение; разработени са при използване на знания от различни научни области.

Доц. д-р Мария Нейкова проучва задълбочено и представя европейските и международните стандарти относно административното обслужване и опазването на културно-историческото наследство като отделя особено внимание на административната реформа.

Кандидатът насочва своето внимание и върху изследването на въпросите, свързани с правната рамка на административното обслужване,

както и на различните аспекти на националната сигурност. В разработения от нея в съавторство труд „Административното обслужване“, Мария Нейкова разглежда модела на комплексно административно обслужване, организацията на дейностите по предоставяне на услуги, служебния обмен на данни, стандартите за качество на административните услуги, предоставянето на електронни административни услуги, определянето и заплащането на такси за услуги и др. Прецизно са дефинирани и класифицирани видовете административни услуги. Изследвани са теми, свързани с ефективността на държавното управление и децентрализацията, като едновременно с това са очертани основните насоки за реформа във връзка с опростяване на административната тежест, редуциране броя на институциите и опростяване на административните процедури. От особено значение е предложението за актуализиране на нормативната уредба като освен въвеждането на срок за извършване на административните услуги се препоръчва разработването и въвеждането на единни стандарти за административните услуги.

Внимание заслужават и публикациите, в които са анализирани редица нормативни актове и са идентифицирани редица проблемни области във функционирането на системата за национална сигурност. Авторът достига до извода, че търсенето на иновативни и ефективни начини за гарантиране на сигурността на страната налага актуализация на Стратегията за национална сигурност и създаването на нова нормативна база, която да очертае целите и приоритетите на националната сигурност на България, както и средствата за нейното гарантиране.

Качеството на научните трудове на доц. д-р Мария Нейкова, представени в конкурса, покрива изцяло изискванията на закона. В тях се съдържат многобройни научни приноси, като за първи път методът „Правен анализ на документи“ е използван при правния анализ на състоянието на недвижимото културно наследство. В изследването е приложен новаторски подход чрез използване метода на „Карта на

пътуването на потребителя“. Въз основа на извършения анализ на законовите разпоредби и на релевантната съдебна практика са идентифицирани проблеми, непълноти и слаби места в законодателната уредба. Направени са важни и систематични предложения *de lege ferenda* за промени в Закона за културното наследство и подзаконовите актове към него. Изготвен е правен анализ с фокус дигитализиране на регистрите в държавната администрация.

Публикациите притежават не само теоретично, но и съществено практическо значение. Кандидатът, без каквото и да е съмнение, е демонстрирал висока способност за формулиране и аргументиране на научните си тези.

В представените научни трудове се срещат отделни неточности, недобре аргументирани тези, случаи на самоцелна критика на съществуващата правна уредба, без да се сочат предложения за подобряването ѝ. На места има и необоснован отказ от встъпване в научна полемика. Тези незначителни слабости не са от естество да засегнат многобройните приноси моменти и безспорни достойнства в публикациите на кандидата. Анализът на научните постижения на доц. д-р Мария Нейкова категорично води до извода, че част от тях са новост в административноправната наука и обогатяват съществуващите знания в тази област на правната доктрина. Като цяло научните разработки се отличават с прецизност и задълбоченост.

Прегледът на преподавателската и научно-изследователската дейност на Мария Нейкова показва, че са налице всички законови изисквания за заемане на академичната длъжност „професор“ в Центъра по юридически науки към Бургаския свободен университет. Представената монография и другите научни трудове представляват значим принос за развитието на българската правна наука и заслужават положителна оценка.

Предвид направения анализ и изводите в настоящата рецензия относно научните трудове, представени в конкурса категорично стоя на мнението, че кандидатът доц. д-р Мария Нейкова отговаря на всички изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България за заемане на академичната длъжност „професор”. Поради това и без каквото и да е колебание, с твърда убеденост препоръчвам на уважаваното Научно жури да вземе решение и да предложи избирането на Мария Нейкова на академичната длъжност „професор” по Административно право и административен процес – професионално направление 3.6. Право, област на висшето образование 3. Социални, стопански и правни науки.

Заключение

С оглед на приносите в рецензираните трудове, цялостното научно творчество и дългогодишната преподавателска дейност на кандидата, препоръчвам на уважаемите членове на научното жури да гласуват положително за вземането на решение, което да предложи на Центъра по юридически науки към Бургаския свободен университет, да избере Мария Нейкова Кънева на академичната длъжност “професор” по научната специалност Административно право и административен процес.

гр. София

24.07.2018 г.

Изготвил рецензията:

проф. д-р Пламен Киров